

Czas pracy 2024

Portalkadrowy.pl
Dla tych, którzy chcą być pewni

Testuj portal i magazyn dla kadrowych i księgowych

przez 14 dni ZA DARMO!

Aktualne informacje

Indywidualne konsultacje

Materiały i narzędzia do pobrania

Magazyn dostępny online

www.portalzus.pl

CZAS PRACY 2024

**PRZEPISY
Z PRAKTYCZNYM KOMENTARZEM**

Publikacja „Czas pracy 2024” to starannie wyselekcjonowane i zebrane informacje, wskazówki, porady, stanowiska urzędów oraz orzeczenia sądów. Wszystko w jednym miejscu, łatwo dostępne, kompleksowo omawiające tematykę czasu pracy.

Autorzy

Joanna Suchanowska

(nadzór merytoryczny nad całością oraz autorstwo większości tekstów; poza fragmentami innych autorów, wskazanymi poniżej)

Katarzyna Wrońska-Zblewska

(komentarz do art. 140 Kodeksu pracy)

Tomasz Wardach

(w komentarzu do art. 128 Kodeksu pracy: rozdziały dotyczące doby pracowniczej; w komentarzu do art. 150 Kodeksu pracy: tabela dotycząca długości okresów rozliczeniowych; w komentarzu do art. 151¹ Kodeksu pracy: rozdział dotyczący ryczałtu za godziny nadliczbowe; cały komentarz do art. 151⁴ Kodeksu pracy)

Wydawca

Barbara Płucińska

Redaktor prowadzący

Szymon Sokolik

Korekta

Zespół

Koordynator produkcji

Mariusz Jezierski

Opracowanie graficzne

Piotr Fedorczyk

Druk

KRM Druk

Skład i łamanie

„Triograf” Dariusz Kołacz

ISBN 978-83-8344-379-9

Wiedza i Praktyka sp. z o.o.

03-918 Warszawa, ul. Łotewska 9a

tel. 22 518 29 29, faks 22 617 60 10, e-mail: personel@wip.pl

NIP: 526-19-92-256

Numer KRS: 0000098264 – Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy, Sąd Gospodarczy

XIII Wydział Gospodarczy Rejestrowy

Wysokość kapitału zakładowego: 200.000 zł

© Copyright by **Wiedza i Praktyka sp. z o.o.**

Warszawa 2024

Materiał został merytorycznie opracowany przez ekspertów m.in. z Państwowej Inspekcji Pracy oraz Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

Publikacja „Czas pracy 2024. Przepisy z praktycznym komentarzem” jest chroniona prawem autorskim. Przedruk materiałów w niej opublikowanych – bez zgody wydawcy – jest zabroniony. Zakaz nie dotyczy cytowania publikacji z powołaniem się na źródło. Publikacja „Czas pracy 2024. Przepisy z praktycznym komentarzem” została przygotowana z zachowaniem najwyższej staranności i wykorzystaniem wysokich kwalifikacji, wiedzy oraz doświadczenia jej twórców. Zaproponowane w niej wskazówki, porady i interpretacje dotyczą sytuacji typowych. Ich zastosowanie w konkretnym przypadku może wymagać dodatkowych, pogłębionych konsultacji. Opublikowane rozwiązania nie mogą być traktowane jako oficjalne stanowisko organów i urzędów państwowych. W związku z powyższym autorzy, konsultanci oraz redakcja nie mogą ponosić odpowiedzialności prawnej za zastosowanie zawartych w publikacji „Czas pracy 2024. Przepisy z praktycznym komentarzem” wskazówek, przykładów, informacji itp. do konkretnych przypadków.

Informacje o prenumeracie

tel.: 22 518 29 29

Czynne pon.–pt.: w godz. 8.00–16.00

Poza godzinami pracy można pozostawić wiadomość w skrzynce głosowej.

Kontakt do COK: www.formularze.wip.pl

SPIS TREŚCI

Wyciąg z przepisów – dział VI ustawy z 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (tekst jedn.: Dz.U. z 2023 r., poz. 1465)	5
Komentarze do poszczególnych przepisów działu VI – Kodeksu pracy	
Rozdział I. Przepisy ogólne	17
Art. 128.	17
Rozdział II. Normy i ogólny wymiar czasu pracy	48
Art. 129.	48
Art. 130.	70
Art. 131.	80
Rozdział III. Okresy odpoczynku	82
Art. 132.	82
Art. 133.	89
Art. 134.	92
Rozdział IV. Systemy i rozkłady czasu pracy	93
Art. 135.	93
Art. 136.	99
Art. 137.	101
Art. 138.	104
Art. 139.	107
Art. 140.	111
Art. 140 ¹	121
Art. 141.	124
Art. 142.	127
Art. 143.	130
Art. 144.	132
Art. 145.	135
Art. 146.	137
Art. 147.	144
Art. 148.	146
Art. 149.	148
Art. 150.	158
Rozdział V. Praca w godzinach nadliczbowych	164
Art. 151.	164
Art. 151 ¹	179
Art. 151 ²	188
Art. 151 ³	191
Art. 151 ⁴	195

Art. 151 ⁵	198
Art. 151 ⁶	203
Rozdział VI. Praca w porze nocnej	205
Art. 151 ⁷	205
Art. 151 ⁸	207
Rozdział VII. Praca w niedziele i święta	209
Art. 151 ⁹	209
Art. 151 ^{9a}	211
Art. 151 ^{9b}	211
Art. 151 ¹⁰	214
Art. 151 ¹¹	215
Art. 151 ¹²	219
Tabele i wskaźniki związane z czasem pracy w 2024 roku	221
Czas pracy dla okresów rozliczeniowych 1-miesięcznych w 2024 roku	221
Czas pracy dla okresów rozliczeniowych 3-miesięcznych w 2024 roku	221
Czas pracy dla okresów rozliczeniowych 4-miesięcznych w 2024 roku	222
Godziny pracy pracowników zatrudnionych na 1/2, 1/3 i 1/4 etatu w 2024 roku	222
Dodatki za godziny nadliczbowe	222
Jak rozliczyć godziny nadliczbowe – instrukcja	223
Limity godzin nadliczbowych	223
Rekompensowanie pracy ponadwymiarowej albo nadliczbowej	224
Przerwy, które pracodawca może – ale nie musi – wprowadzić	224
Przerwy obowiązkowe, wliczane do czasu pracy i płatne	225
Systemy i okresy rozliczeniowe czasu pracy	226
Systemy czasu pracy – przesłanki stosowania	227
Wyjścia pracowników w celu załatwienia spraw prywatnych	228

Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r.
– Kodeks pracy
(tekst jedn.: Dz.U. z 2022 r., poz. 1510)

[...]

DZIAŁ SZÓSTY
CZAS PRACY

ROZDZIAŁ I
PRZEPISY OGÓLNE

Art. 128.

§ 1. Czasem pracy jest czas, w którym pracownik pozostaje w dyspozycji pracodawcy w zakładzie pracy lub w innym miejscu wyznaczonym do wykonywania pracy.

§ 2. Ilekroć w przepisach działu jest mowa o:

- 1) pracy zmianowej – należy przez to rozumieć wykonywanie pracy według ustalonego rozkładu czasu pracy przewidującego zmianę pory wykonywania pracy przez poszczególnych pracowników po upływie określonej liczby godzin, dni lub tygodni,
- 2) pracownikach zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy – należy przez to rozumieć pracowników kierujących jednoosobowo zakładem pracy i ich zastępców lub pracowników wchodzących w skład kolegiального organu zarządzającego zakładem pracy oraz głównych księgowych.

§ 3. Do celów rozliczania czasu pracy pracownika:

- 1) przez dobę – należy rozumieć 24 kolejne godziny, poczynając od godziny, w której pracownik rozpoczyna pracę zgodnie z obowiązującym go rozkładem czasu pracy,
- 2) przez tydzień – należy rozumieć 7 kolejnych dni kalendarzowych, poczynając od pierwszego dnia okresu rozliczeniowego.

ROZDZIAŁ II
NORMY I OGÓLNY WYMIAR CZASU PRACY

Art. 129.

§ 1. Czas pracy nie może przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 4 miesięcy, z zastrzeżeniem art. 135–138, 143 i 144.

§ 2. W każdym systemie czasu pracy, jeżeli jest to uzasadnione przyczynami obiektywnymi lub technicznymi, lub dotyczącymi organizacji pracy, okres rozliczeniowy może być przedłużony, nie więcej jednak niż do 12 miesięcy, przy zachowaniu ogólnych zasad dotyczących ochrony bezpieczeństwa i zdrowia pracowników.

§ 3. Rozkład czasu pracy danego pracownika może być sporządzony – w formie pisemnej lub elektronicznej – na okres krótszy niż okres rozliczeniowy, obejmujący jednak co najmniej 1 miesiąc. Pracodawca przekazuje pracownikowi rozkład czasu pracy co

najmniej na 1 tydzień przed rozpoczęciem pracy w okresie, na który został sporządzony ten rozkład.

§ 4. Pracodawca nie ma obowiązku sporządzania rozkładu czasu pracy, jeżeli:

- 1) rozkład czasu pracy pracownika wynika z prawa pracy, obwieszczenia, o którym mowa w art. 150 § 1, albo z umowy o pracę,
- 2) w porozumieniu z pracownikiem ustalili czas niezbędny do wykonania powierzonych zadań, uwzględniając wymiar czasu pracy wynikający z norm określonych w § 1; w takim przypadku rozkład czasu pracy ustala pracownik,
- 3) na pisemny wniosek pracownika stosuje do niego rozkłady czasu pracy, o których mowa w art. 140¹,
- 4) na pisemny wniosek pracownika ustalili mu indywidualny rozkład czasu pracy.

§ 5. Jeżeli w danym miesiącu, ze względu na rozkład czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, pracownik nie ma obowiązku wykonywania pracy, przysługuje mu wynagrodzenie w wysokości nie niższej niż minimalne wynagrodzenie za pracę ustalane na podstawie odrębnych przepisów; w przypadku pracownika zatrudnionego w niepełnym wymiarze czasu pracy wysokość tego wynagrodzenia ustala się proporcjonalnie do tego wymiaru czasu pracy.

Art. 129¹.

(uchylony)

Art. 129².

(uchylony)

Art. 129³.

(uchylony)

Art. 129⁴.

(uchylony)

Art. 129⁵.

(uchylony)

Art. 129⁶.

(uchylony)

Art. 129⁷.

(uchylony)

Art. 129⁸.

(uchylony)

Art. 129⁹.

(uchylony)

Art. 129¹⁰.

(uchylony)

Art. 129¹¹.

(uchylony)

Art. 130.

§ 1. Obowiązujący pracownika wymiar czasu pracy w przyjętym okresie rozliczeniowym, ustalany zgodnie z art. 129 § 1, oblicza się:

- 1) mnożąc 40 godzin przez liczbę tygodni przypadających w okresie rozliczeniowym, a następnie

2) dodając do otrzymanej liczby godzin iloczyn 8 godzin i liczby dni pozostałych do końca okresu rozliczeniowego, przypadających od poniedziałku do piątku.

§ 2. Każde święto występujące w okresie rozliczeniowym i przypadające w innym dniu niż niedziela obniża wymiar czasu pracy o 8 godzin.

§ 2¹. (utracił moc).

§ 3. Wymiar czasu pracy pracownika w okresie rozliczeniowym, ustalony zgodnie z art. 129 § 1, ulega w tym okresie obniżeniu o liczbę godzin usprawiedliwionej nieobecności w pracy, przypadających do przepracowania w czasie tej nieobecności, zgodnie z przyjętym rozkładem czasu pracy.

Art. 131.

§ 1. Tygodniowy czas pracy łącznie z godzinami nadliczbowymi nie może przekraczać przeciętnie 48 godzin w przyjętym okresie rozliczeniowym.

§ 2. Ograniczenie przewidziane w § 1 nie dotyczy pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy.

ROZDZIAŁ III OKRESY ODPOCZYNKU

Art. 132.

§ 1. Pracownikowi przysługuje w każdej dobie prawo do co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku, z zastrzeżeniem § 3 oraz art. 136 § 2 i art. 137.

§ 2. Przepis § 1 nie dotyczy:

- 1) pracowników zarządzających w imieniu pracodawcy zakładem pracy,
- 2) przypadków konieczności prowadzenia akcji ratowniczej w celu ochrony życia lub zdrowia ludzkiego, ochrony mienia lub środowiska albo usunięcia awarii.

§ 3. W przypadkach określonych w § 2 pracownikowi przysługuje, w okresie rozliczeniowym, równoważny okres odpoczynku.

Art. 133.

§ 1. Pracownikowi przysługuje w każdym tygodniu prawo do co najmniej 35 godzin nieprzerwanego odpoczynku obejmującego co najmniej 11 godzin nieprzerwanego odpoczynku dobowego.

§ 2. W przypadkach określonych w art. 132 § 2 oraz w przypadku zmiany pory wykonywania pracy przez pracownika w związku z jego przejściem na inną zmianę, zgodnie z ustalonym rozkładem czasu pracy, tygodniowy nieprzerwany odpoczynek może obejmować mniejszą liczbę godzin, nie może być jednak krótszy niż 24 godziny.

§ 3. Odpoczynek, o którym mowa w § 1 i 2, powinien przypadać w niedzielę. Niedziela obejmuje 24 kolejne godziny, poczynając od godziny 6.00 w tym dniu, chyba że u danego pracodawcy została ustalona inna godzina.

§ 4. W przypadkach dozwolonej pracy w niedzielę odpoczynek, o którym mowa w § 1 i 2, może przypadać w innym dniu niż niedziela.

Art. 134.

Jeżeli dobowy wymiar czasu pracy pracownika wynosi co najmniej 6 godzin, pracownik ma prawo do przerwy w pracy trwającej co najmniej 15 minut, wliczanej do czasu pracy.